

СЛАВКО ГОРДИЋ

ПИСЦИ, КЊИГЕ, ПОСЛОВИ И ДАНИ*

Четвртак, 26. мај 2016.

Ако ни средњи век није неиздиференцирана тмина, није ни твој јучерашњи дан онолико мрачан: окончан је релаксирајућим догингом и присуством на представљању књиге Зорана Ковачевића у Платонеуму. О његовом *Сусрећу и сукобу с науком* говорили, углавном учено и занимљиво, Слободан Грубачић, Драган Проле и Ратко Божовић. Кључни и донекле узнемирујући њихов утисак о оовременом реду ствари указује на арогантан однос природно-техничких наука према хуманистичким дисциплинама, филозофији и поезији. А највеселија епизода с промоције није из приче поменутих беседника него из тзв. дискусије, у коју се укључила и једна професорка Медицинског факултета. Она је, како се сад присећа, у годинама санкција, кад овамо нису допирале научне публикације из великог света, читала у библиотеци будимпештанског универзитета најновију свеску угледног америчког часописа посвећеног њеној области, дерматологији. Застала је, изненађена, над прилогом насловљеним „Лепота”, где је, већ у апстракту, прочитала дефиницију: лепота је кад неко отвори врата, а вама застане дах.

У поподневном кратком сну стојиш са оцем у једној вашој њиви. После буђења јој узалуд тражиш протолик из стварности. У углу те њиве, засењеном некаквим дрвећем чије крошње не видиш, као да има и мало камења. Радујеш се, као понекад и на јави, док милујеш један омањи камен – овај пут сив, шупљикаст, спужваст, однекуд налик старом и напуштеном осињем гнезду. Отац

* Из дневника *Сјо дана*.

се чуди и благо подсмехује твојој радости, подсећајући те да и на другом углу њиве, на крају њене дијагонале, има нешто камења. Као да у сну, а поготово после буђења, у очевим речима и осмеху разазнајеш трагове сећања на стари крај, где готово ничег и није било осим камена.

Увек осетиш присност са стеновитим пределима које понекад гледаш у телевизијским репортажама. А прошлог лета, на једном књижевном боравку у Херцеговини, искрао си се по подне, док је друштво спавало, у малу скитњу по великој жези. Из скромног хотела, у родном месту Владе Мијановића званог Револуција, пошао си некуд напамет, путељком између купиновог грмља, разнежен до суза мирисом каменог тла и оскудног растиња. Подалеко од ове заглуве чули су се дозиви и одзиви невидљивих мештана. У врелом ваздуху било је и мириса вуне, оваца и торова. Све, онекуд, као у рђаво запамћеном раном детињству, у крају стотинак километара западно од овог места, одакле си засвагда отишао с непуних пет година. А враћао се накратко, ретко, врло ретко.

Пејџак, 27. мај 2016.

На седници Одбора за кандидатуру Новог Сада за европску престоницу културе није ти све јасно. Замандаљен, тајни језик данас све успешније крије оно што се чини или не чини у политици, економији, науци, образовању, па, ево, и у култури. Разумео си, ипак, да доста коштају страни консултанци и да, уколико се уважи наша кандидатура, под јесен стижу у град некакви културни званичници из Брисела. У ту сврху ваља Нови Сад културно разиграти. *Партиципацивност*, ма шта то значило, један је од кључних захтева и мерила. Треба следити, или надмашити, оно што су у том смислу постизали и постижу Сан Себастијан у Баскији, Марибор у Словенији, Ријека у Хрватској, или Херцег Нови у доскора нам јединственој држави. Негришорац помиње Матицу и њене везе с другим матицама, свој курс креативног писања и могућна окупљања младих песника. Ти, на самом крају, тек да нешто кажеш, предлажеш – пошто је улица врхунски циљ и критеријум – изведбе монодрама, надметање рецитатора и окушавање младих беседника, налик ономе што, колико знаш, практикују на Правном факултету у Београду. Раније си, у наивном жару, указивао на знаке видљиве издалека, на Змаја, који је (по Вељку Петровићу) у поезији за децу „готово без премца и у светској књижевности”, и на Тишму, преведеног на више од двадесет језика, те и на чешки и дански на северу и хебрејски на југу. Не, учтиво су те подсетили, неће Европа знано и потврђено, него ново и новоосвојено, где га и каквог раније није било.

Био и у Академској књизи. Бора одабрала Маљевича за омотницу. Дала ти копију *Осматрачнице*, без корица, белу као јаје. Са извесним жалом, одрекао се последњег пасуса са стражње корице. Данас се хоће краткоћа.

Растрчан, пропустио да забележиш јучерашњу посету своје унуку. Поменути Петровић, бездетан, у једном писму пита Васу Стајића да ли маторци доиста подетиње од те позне среће. Дакако, лепше је он то рекао, фигуративно, с присећањем на неку шашаву, у обичај узету реч.

Субоџа, 28. мај, 2016.

После вишедеценијског нехаја, у последњих неколико година не изостајеш са скупова школских другова. Махом су завршили студије економије у Београду, Суботици и Сарајеву. Тебе је, као и још понеког, случај уписао у бачкопаланачку економску школу, пошто је управо тад укинута гимназија. Учио си три математике – општу, привредну и финансијску, књиговодство и биротехнику, економику и политичку економију, привредно право, познавање робе, дактилографију и стенографију, уз неколико тзв. општеобразовних предмета. До данас ниси имао у рукама енглеску фунту, а тад си је, техником верижног рачуна, прерачунавао у друге валуте. Из немачког си учио језик банкарства, поштанске службе и тешке индустрије, о чему не умеш ништа ни на матерњем. Грозно се, из детињства, чиновничког света и занимања, опијен митским представама о физичкој снази и физичким радницима, те о епским јунацима, пустоловима и револуционарима. Срећним случајем си положио пријемни испит и уписан на Филозофски факултет у Новом Саду. Нико од исписника из три или четири одељења твоје школе није пошао сличним путем. Деценијама вас је безмало све раздвајало – осим средњошколских сећања, која су њих, природно, више упућивала једне на друге неголи на тебе. И данас, уз сву блискост и ведрину, мало шта вас истински повезује – осим, дакако, дневнополитичких и породично-здравствених тема. Шта ко мисли и зна о Вучићу, Јовици Станишићу, Вуку Драшковићу или патријарху Павлу, ко од чега болује и како се лечи, где су и шта раде деца и унуци, како се из године у годину проређујете, како вам, ево, један долази из старачког дома а другог, некад познатог фудбалера, управо сад због срчаног удара однесоше кола хитне помоћи – то је, отприлике, уз неизоставно гошћење, напијање и безазлени шеретлук, садржај или бар оквир оног што данас слушаш и гледаш. Помишљајући, накратко и овлашно, колико ли лица и путева има оно што поимаш као свој свет и живот, своју личност и судбину.

Недеља, 29. мај 2016.

Завладала нека *немилица*, умела би да каже твоја покојна мати. Знамо, о сваком се добу говорило као горем од претходног, ако не и најгорем. Колико се сећаш, по једном рачунању порекла лирике прва је песма, забележена у древном Египту, казивала јад ратара кога је брат преварио при подели имања.

Одлажући мучну тему из дана у дан, не можеш а да данас у овај весели дневник не упишеш како – упркос прелепом пролећу – свуда бујају тужалке жена на мужеве, мајки на децу, сестара на браћу, снаха на заове, и обрнуто. Смењују се и сударају времена и обичаји, а понекад, на најкраћем растојању, два нараштаја исте породице показују невероватно различита лица. Да ти стане памет! Мало ко уме да ишта отрпи, да се ичег одрекне, да иком ишта опрости. Колико ли смо далеко од оне хришћанске, или мухамеданске, свеједно, поуке да ништа није слађе од горке речи коју си прогутао. Сад не знаш да ли сопствене или туђе, или и једне и друге.

А можда породице више и не постоје – осим као мајушне и привремене заједнице! Отуда су сроднички жал и жалба неутемељени и беспредметни. Или су, парадоксално, утолико неминовнији што садрже и нешто од колективне, макар и несвесне, носталгије за све даљим, неповратно минулим видом заједништва?

Понедељак, 30. мај 2016.

У инат преким обавезама, одлучио да – за своју душу – копаш по хрпи нових, непровчитаних књига, застајкући где хоћеш, кад хоћеш и колико хоћеш.

Срамећи се помало сопствене таштине, најпре потражио места на којима си поменут. Цитирају те често твоји студенти, у *Трају* и другде, а сад у поменутом часопису и Радомир Ивановић. Те Драган Хамовић у *Пућу ка исцрпаној земљи*, Михајло Пантић у *Основама српској њриповедања* и Јован Пејчић у књизи *Зрна, расаг, жетива*.

Без поменуте тескобе, застајеш пред другим ауторима и друкчијим штивима. Најпре пред завршном песмом у Блашковићевој књизи *Пресвршећак*, где се песник – и учено и враголасто – пита: „Поезија или проза? / Је ли то лажна раскрсница?” Ласло у својој поетској расправи даје реч десетини стваралаца и теоретичара који се изјашњавају о (не)помирљивости поменутих видова израза. Теби пак падају на ум скорашња критичка штива Бојане Стојановић Пантовић, која на примерима Павловићеве и Христићеве поезије показује продуктивност нових начина орођавања стиха с прозним говором.

Кад би морао да изабереш најдражу међу великим песницињама, то би била Емили Дикинсон. Стога се у књизи Илеане Чура

Сазданић заустављаш пред кратким огледом о овој дивној Американки, која је до краја живота сачувала прелепу дечју особину – „смиао за чуђење”. Имао си, и неповратно изгубио, избор из њене поезије у преводу Марка Вешовића и Јасне Левингер. Други препеви, укључујући и оне из пера Ивана В. Лалића, одбијају те претпостављањем звучања значењу.

Не смета ти што Милан Мицић и у новој књизи прича нападно подсећа на Павића. Већ у првој причи дани су слични сличицама на порцелану, док неко улази у град на рукама, кроз баште, као и сви они што петама мисле, а један гостионичар демантује неку причу „као причу чији је језик оштрач ножева”.

Најпосле, у јануарско-фебруарској свесци овогодишњих *Поља* читаш расправу Џ. М. Куција „Исповест и двојне мисли: Толстој, Русо, Достојевски”. И надаш се и прибојаваш да ће Куци (раз)открити и нешто што не знаш или се претвараш да не знаш о природи сопственог исповедања. Толстој, после првотне опчињености Русоовом отвореношћу, у познијим годинама казује Горком како је Русо лагао и веровао у своје лажи. Коју деценију раније, јунак-наратор *Зайса из њоземља* Ф. М. Достојевског такође се осврће на Русоа, саглашавајући се с Хајнеовим уверењем да су тачне аутобиографије скоро немогуће, да ће човек говорећи о себи увек лагати, те и да је Русо лагао у својој исповести, и то намерно лагао, из сујете. Од ових детективских претпоставки и увида можда су кориснији они психолошко-поетички налази Куцијеви који третирају исповести у романима као, с једне стране, облик мазохизма и порока и, с друге, „као једну од генеричких форми” на којој се темељи „достојевскијански роман”. Ту је и неколико вртоглавих прозрења са самог краја овог подужега огледа. По једном, услед природе свести, „сопство не може пред самим собом изрећи истину о себи и пронаћи мир без могућности самообмане. Истинска исповест не проиходи из стерилног монолога сопства нити из дијалога сопства са властитом сумњом у себе, него [...] из вере и милости”. По другом, трагалац за истином не проналази истину у лавиринту процеса самоистраживања, већ кроз просветљење које му долази споља (у Љевиновом случају, изненадно просветљење садржано у речима једног сељака). Поводом самотрагалачких прегнућа јунака двојице великих руских писаца, Куци бележи низ луцидних и ефектно срочених запажања, међу којима је и осведочење „да је и сама сумња у себе тек покретна трака за бескрајно тапкање у месту”.

Да ли је у овој забелешци сржни садржај овог дана? Ко зна! Читалачку осаму је прекинула супруга, враћајући се из подуже посете снахи и унуку, и ћерка која се истог часа јавила телефоном.

Умро је, каже, Светозар Кољевић. А прошле среде си га видео на промоцији Ковачевићеве књиге! Био је и храбар пливач, који је заглазио у Дунав и у мртву јесен, и планинар, с малим руксаком који као да му је срастао с леђима, и беседник с неизлечивом склоношћу за духовите поенте, и удовац одскоро, и брат трагично пострадаога Николе, о чијим си *Иконобранишћелима и иконоборцима* поодавно писао. Тим редом су се ројиле мисли, да би те, потом, у неизоставном трчању, опет по ризичној врелини, сустигла и присећања на његове књиге, честа седничења у Матици и оних неколико заједничких путовања у Београд, Бањалуку и Херцеговину. Покој му души.

Уторак, 31. мај 2016.

Опет оно Симино: „Кад се хоће, не може с’, / А кад може, отлаже с’...” Одлагао до последњег дана завршетак излагања о Тањи Крагујевић, а онда те снашао добро ти знани напад мрзовоље. После мучног накањивања, ипак написао седам страница. То је пуки сажетак ранијих читања неколико Тањиних песничких књига, који ћеш, како си одлучио у последњи час, сутра прочитати уместо она два дневничка записа сачињена овог пролећа. То поподневно мучење закратко ублажио предвечерњим трчањем, остављајући за ноћ и рано јутро наставак и окончање посла. Љут на себе, као у толиким сличним ситуацијама, кад би све друго радије и лакше него оно што мораш!

Среда, 1. јун 2016.

Тању, кокетно и куртоазно, уз све поштовање за Дару Секулић, Злату Коцић, Марију Шимоковић и Радмилу Лазић, промовисао у прву даму савремене поезије. Потом, изостављајући дневничке записе, прочитао јучерашње сочињеније, склопљено од цитата и парафраза сопствених ранијих исказа, уз гдекоју фразерску допуну. Никад горе у веку, мада су се сабеседници понашали као да је све у најбољем реду. Уз Тањину благородну реч захвалности, казану на почетку и на крају, читали написано или усмено меандрирали Бојан Ђорђевић, Васа Павковић, Ненад Шапоња, Тамара Крстић, Соња Миловановић и твоја ћерка, која је, за разлику од осталих, говорила о Тањиној есејистици. Саопштења ваља, пре новембра, припремити за зборник. Унапред се радујеш читању прелепог записа Милице Николић. Овако, на ухо, из туђих уста, мало си шта могао упамтити.

Четвртак, 2. јун 2016.

Полијтика извештава о Тањи и јучерашњем скупу на пола странице. Петнаестак редака, колико те запало, није, међутим, де-

лић твог јучерашњег казивања, него исечак из једне од оних двеју дневничких бележака. Те папире је Тања Крагујевић уступила Зорану Радисављевићу пре самог скупа. Данас, из њених изабраних песама (*Трн о свили*), прочитао с радошћу оних петнаестак из *Писма на кожи* (2002), књиге која ти је својевремено промакла. Снегови и руже! Нагост детета, анђела, олује, „разблуделог трна што расте”. И „једнако наго” стабло порекла. И „нага светлост”. И биће љубави, „од злата тек, / још једна / нагост само”. Песме без наслова, и без иједног имена, осим Ахматове и „човека по имену Ристовић”. Преписујеш овде песму од свега десет речи: „Не расипам реч *йейео* // Ненаметљива је / колико коначна // И тачна.”

Вечерас ћеш видети Гојка Тешића. Глава ти пуна писаца и њихових живота. Не мислиш о Тешићу, ни о Ристовићу, с којим си разменио писмо или два, и једном га или двапут видео, и једном писао о неколико оних *белих*, постхумно објављених књига стихова. Врзмају ти се по памети сусрети и мимоиласци, сродства и раздаљине, непријатељства, пријатељства и покварена пријатељства Крлеже, Андрића, Црњанског, Васића, Богдановића, Ристића, Винавера, Лазаревића, Ђиласа, Зоговића, Давича, Ћосића, Киша и толиких других, а све из бескрајне дисертације Влаха Богишића. Свагда напрасит, Крлежа те придобија људским односом према Васићу и Зоговићу, упркос толиким разликама и разлазима.

На путу до Градске библиотеке, у предвечерје, опио те први мирис липа у Змај Јовиној и зачудила непрегледна маса срећника за столовима на обе стране улице. А у библиотеци те облио зној од незаслужених похвала којима су те обасули Тешић и остали приказивачи књиге есеја о Душану Васиљеву (*Мајле, ноћи и жице*) Виктора Шкорића, твог доскорашњег студента. Да све не би испало одвећ дирљиво, постарали су се неизбежни скрибомани и брбљивци, који живе од изнуђене пажње на оваквим местима. Зато је, помишљаш, најбоље ћутати и самовати, попут древних молчалника и отшелника. Као што самује она добро осветљена а аветно празна Православна књижара „Беседа” у поменутом метежу Змај Јовине улице.

Пејшак, 3. јун 2016.

Добри и страшни Богољуб Шијаковић! Потражиш од њега нешто од Честертона, а добијеш пакет са девет књига. Где их сакрити од прашине и супруге, гонича прашине!

Није лако ни са Гојком Тешићем: најављује скору одбрану дисертација о Михизу и Крлежи, те уживање, у летњим данима, уз тезу о хришћанским и паганским елементима у делу Растка Петровића и ону о идеолошким аспектима сагледавања српске књижевности двадесетог века.

Чуо се са Тањом. Свратио у Академску књигу. Бора Бабић у Крагујевцу, на тамошњем првом сајму књига. Дај Боже да прода пет наслова. Србе данас чини мањина, са становима претрпаним књигама, и надмоћна већина, у чијим настамбама нема ниједне књиге. Тако, и стога, не купују књиге ни једни ни други.

Мухарем Баздуљ, представљен као приповедач једном страницом у твојој *Осмајрачници*, има данас леп чланак о Ђиласу, поводом 105-годишњице његовог рођења. На страну видовитост, чини ти се да велике људе чини величина улога у борбу коју воде.

У Ђуприји, у програму Школе за музичке таленте, нема Душана Матића, песника рођеног у том граду. Нема ни Настасијевића, по Мији Павловићу највећег нашег међуратног песника, притом и великог трагаоца за *родном мелодијом*, макар мелодија и не имала исто значење у поезији и музици. Ако тамо није ником стало до његове песме „Фрула”, шта очекивати од других образовних профила? Ваљда ћеш о томе нешто рећи на седници Националног просветног савета, у уторак.

Ето на шта свој худи проћердаваш дан! Не налазећи времена за скитњу, мало трчање и удисање липиног миомириса! Или бар за поновни сусрет с једном песмом Славка Михаљића или поетским записом Милована Данојлића. О мирису и сјају липиног цвета, у оба случаја, наравно.

Субојта, 4. јун 2016.

Месецима већ, као бољка која узима маха, све више ти призива пажњу једна представа коју сад, вероватно, нећеш умети привести речима. Нећеш, најпре, стога што је у сродству с општим местима, па јој, њима налик, прети и њихова анемичност. Нећеш и зато што ти мањка стрпљења без којег у оваквим приликама нема пута до истине, јер је заклањају и одмичу њени двојници, утолико успешније што трагалац, све уморнији, све лакше пристаје на приближне одговоре.

Ко све није рекао да је живот налик позоришту! Разиграва се, изводи на сцену нова лица, неповратно удаљава она првашња, смењује и заплиће, а понекад и понавља, привидно или стварно, знане ситуације, неминовно се примичући *свршејку*, чак и онда кад се чини устаљеним и непромењивим.

У твоје случају бива и тако и друкчије. Тебе збуњује, и зграњава, лакоћа заборава: као да је све исто, а ништа није исто! Муњевито се заборављају и људи, и улице, и посечена стабла, као да их никад није ни било. Свет не само да не стоји, него буја, друкчији, толико друкчији од себе јучерашњег, а ми као да то не примећујемо. Није наш, или ће још само закратко бити наш, а то нам

не допире до свести. Теку дани као велика школа заборав: не сећамо се минулог, нити помишљамо на близину краја. А кад нам и блесне у свести да ускоро неће бити нас у овом и оваквом свету, или да, отуд, неће бити овог света, што је у неку руку исто, ми тај блесак истог часа потиснемо *заборавом*, опсеном видљивог, додирљивог и појавног, које нам се чини *вечно* – јер је *сйварно*, једино стварно наспрам подједнако магловитог минулог и предстојећег. Тренутак и сушта пролазност који се хоће истином, једином истином!

Одлутао си, можда си управо хтео рећи како те, поодавно, нешто буди, све чешће, из тог дремежа у привиду и заборава. Макар свет, опет, вољом суровог неког парадокса, одговорио све силнијом опсеном на та твоја расањивања!

Негеља, 5. јун 2016.

Дан одмора, а ти би у свим правцима! На мосту, који си пре и после бомбардовања претрчао бар стотину пута, није те било неколико месеци. Галебови лете над водом, седе на води, гледају из висине свој одраз у води. Пролазе реком лађе. А с оне стране воде тврђава, „као једно давно обећање”, по речима приповедача Немање Раичевића. Велика вода, толико опевавана. Да ли ћеш се данас наднети над њено огледало? И погледати опет у Петроварадин, знан и драг са сто разлога, још из студентских дана. Ту је рођена и Труда Стамаћ, чија те антологија немачких песника (*Разговор о сйаблима*, 1985) призива и ових дана – посебно оном Брехтовом песмом о животу у тамним временима „...у којима је / и разговор о стаблима постао злочин / Јер укључује шутњу о толиким недјелима!”

Сунчано јутро. „Ништа лепше под сунцем но бити под сунцем”, рекла би, у поменутој антологији, Ингеборг Бахман. Куд ли ћеш данас?

Сунце је опсесивна тема у *Губилицију* Мирка Ковача. Други пак Билећанин, Радослав Братић, пише *Зиму у Херцеџовини*. Преминуо је пре неколико дана и достојно ожаљен у *Полицици*. Био је, с неизбрисивим белегом сирочета, и дете и старчић, из краја где се пропуши чим се прохода. Жао ти је што га више ниси читао и што никад о њему ниси писао. Стога му, јуче, покајнички, прочитао три приповетке из поменуте *Зиме у Херцеџовини*. Присећајући се, с прошлогодишњег пута у Билећу, путоказа у његове родне Брестике. Колико знаш, кад их је тамо било, село је било беспутно. Сад, кад тамо готово никог нема, Брестике имају пут у свет.

Сунчано преподне. Најавило се потомство на ручак. Супруга послује. Ти ни данас нећеш на мост, али ћеш истрчати своју недалеку травнату стазу, где те поздрављају слез и камилица, хајдучка

трава и она чиста, бела, давичовска „звонца попонца”. Све знано из детињства.

Сунчано поподне? За сада је тако, али метеоролози предскажују пљускове. Све су прилике да ћеш, са супругом и сином, одгодити за који дан пут у Гајдобру. Нек још мало самују руже, нек причекају вишње, зреле и презреле. Нек причекају и браћа, онај из Гајдобре и онај из Бачке Паланке. (Са сестром, у овом граду, јутрос си се чуо.) Већ педесет година памтиш Дубравка Хорватића: „Кад сам био три моја брата и ја, / кад сам био четворица нас...”

Браћа. Помисли иду смером коренске морфеме: познавао си *Брајићеве* сроднике у Гајдобри. Па смером одласка: Радослав оде за Мирком Ковачем, толико друкчијим, упркос завичајној блискости. А Ингеборг се убила у Риму, 1973, у четрдесет седмој години живота. Она је, кажу, веровала да је љубав у сфери људскога остварива само путем негације – само, наиме, ако љубавници умру због љубави.

Нема сунца. Смрачило се, а тек је четири по подне. „Југ црн и сева”, баш као у Дучићевој песми. Ништа од путовања, драги Херцеговци.

Понедељак, 6. јун 2016.

Јуче, у касно поподне, облаци се размакли. Ти, бојећи се Ђоковићевог пораза, ниси укључивао телевизор. Ходао Лиманским парком, сабласно пустим. Тек понегде две-три старице, изван спортског и општег света и времена, као у каквој песми Јелене Ленголд. Раније би ружу отргнуо стрепећи од нечијег мргодног погледа, или чак ружне речи. Сад си могао без страха опустошити цео ружичњак.

Данас изучавао папире Националног просветног савета, припремајући се за сутрашњу седницу. Јавила ти се тим поводом колегиница Љиљана Бајић из Београда, с Филолошког факултета. Из Матице пак ниси могао телефонски успоставити контакт ни са ким из Задужбине „Доситеј Обрадовић”. Исељена? Угашена?

Нису добре вести ни из Академске књиге. Дводневни боравак у Крагујевцу чист губитак. После толиких паковања, распакивања и поновних паковања, уз остале напоре и трошкове, продато свега десет књига. Жао ти Боре Бабић.

У ријалити програму се надвикују најскареднијим грдњама и поливају млеком. А све за баснословне хонораре.

Да ли ћеш сутра изборити место за Настасијевића и Матића у Школи за музичке таленте? Можда и хоћеш.

Можда, у најопштијем смислу, хелдерлиновски речено, где расте опасност – расте и спасење.

Уторак, 7. јун 2016.

Стоти дан!

У Београду у два-три маха похвалили твоје концизно образложење за укључивање Матићевих и Настасијевићевих стихова у онај програм, као и једног одломка из Десничиних *Прољећа Ивана Галеба*, којим си, не без ризика, проширио свој захтев. Одобравање те и обрадовало и постидело, као у ђачким данима.

Сутра ће, наравно, у штампи осванути само коментар једне једине теме са овог четворосатног дебатована: вест да су полиција и БИА у Заводу за израду новчаница строже надзирали припрему тестова за завршне испите него недавно штампање гласачких листића за парламентарне изборе.

Владимир Вукашиновић ти подарио *Свештџену и духовну иптрџезу*, књигу огледа о српској литургијској теологији и пракси, а код куће те сачекали с рефератом о дисертацији *Идеолошки аспекти у кријичком и књижевноисторијском сагледавању српске књижевности у 20. веку* Бориса Булатовића, кога се, у најлепшем светлу, сећаш са студија. У предсобљу пак, уз неколико нераспакованих часописа, чаме и две још неотворене књиге честитог и умног Драгише Калезића и *Предвечерје*, нова песничка збирка драгог ти Милоша Кордића. Помишљаш како је свако од нас, уз неспорне грехе, у понечем довека и без кривице крив.

Пред ноћ, протегаво ноге у малој скитњи и трчању, знајући да сутра – због планираног пута у Гајдобру – нема ништа од рекреације. Тамо матор тркач није мања атракција од Лазе Костића на Цетињу.

И, ту смо! Дан, безмало, као копија у малом свега што си чинио и мислио овог пролећа. И бележио, збрајајући седнице, књиге, стабла и травке, и сећања на толике живе и мртве, и све своје завицаје, уз послове негдашње и садашње, и преплете велике историје с нашим малим судбинама. И сањарио, не бележећи, о понечем што цензор у теби, као и у сваком, па и најодважнијем сведоку о себи, никад не уноси у забелешке.